

[Rytter.]

ningsadgangen med Glæde, fordi det er den eneste Vej til at komme ud af det Uføre, det Galehus, som Højesteretssagfører Henriques sagde, vi er kommet ind i paa dette Omraade.

Jeg ser altsaa med Velvilje paa, at man benytter denne Mulighed, men jeg haaber, man vil gaa videre og sige: Benaadning er kun en Begyndelse. Jeg haaber, at den højtærede Justitsminister vil sige: Det gaar ikke, det, vi er kommet ind i, der er begaaet en Fejl fra de øverste Myndigheders Side — og dør er det ligegyldigt, hvem det er, der har begaaet den, lad os sige, det er Domstolene, lad os sige, at nogen vil tillægge dem større Ansvar, end jeg har gjort; lad os sige, det er Lovgivningsmagten, idet nogle vil skyde os i Skoene, at det er os, som har lavet den daarlige Lov; eller lad det være Administrationen, Anklagemyndigheden, der har Skylden — og jeg mener, den har Hovedskylden —, det er ligegyldigt. Men faktisk er der begaaet en Fejl af en af Landets øverste Myndigheder, man lægge den, hvor man vil. Det maa efter min Mening medføre, at Rigsdagen har en Pligt til at gaa videre og sige: Vi maa gennemføre en Amnesti. Naar man i 1848 kunde amnestere Folk, der i tysk Uniform kæmpede imod Danmark, maa vi ogsaa nu kunne give Amnesti. Jeg synes, at vi, som er kommet saa lykkeligt gennem Besættelsen, som er kommet saa mirakuløst heldigt ud af det hele, i den Grad burde kunne glæde os over det og erkende, at vi har Raad til at være milde over for dem, der eventuelt har forset sig, navnlig naar vi mener, at vi tidligere er gaaet for haardt frem imod dem. I Stedet for er vi imidlertid optaget af at sige: Hvem har størst Ære af det, som er sket? Er Forholdet i Virkeligheden ikke det ganske simple, at det er en Mængde forskellige Omstændigheder, der har bidraget til det heldige Udfald, og at det er forkert og uheldigt, naar forskellige Instanser her er begyndt at strides om, hvem der har størst Ære.

Er Forholdet, for at nævne nogle Eksempler, ikke det, at vi skylder vor Konge Tak, at vi skylder vore Gesandter med Kauffmann i Spidsen Tak, at vi skylder vore danske Søfolk Tak, fordi de understøttede Englænderne ved at sejle for dem?

Er Forholdet ikke det, at hele Befolkningen herhjemme fortjener Tak for den Maade, hvorpaa den f. Eks. tog Valget i 1943, og for den kolde Skulder, den viste Tyskerne? Er Forholdet ikke ogsaa det, at Domstolene med Rette kan sige — det ved jeg i hvert Fald, at den Ret, jeg var ansat ved, vil kunne sige: Vi har ikke i noget Tilfælde bøjet os for et tysk Krav? Administrationen med Departementscheferne i Spidsen, har den ikke ogsaa gjort et godt Arbejde? Og efter min Mening har ogsaa Rigsdagen gjort et godt Arbejde. Undertiden var de Beslutninger, vi traf, tunge, men vi traf dem af fornuftmæssige Grunde — ud fra følelsesbestemte Grunde vilde de maaske være blevet anderledes. Frihedsbevægelsen ser jeg saaledes paa, at den ogsaa har haft sin store Betydning efter 29. August 1943; det kan være, den fortjener mere, men jeg synes i og for sig, det er ligegyldigt, det behøver vi ikke at diskutere. Forholdet er det, at alle disse forskellige Faktorer har virket ind, og endelig det, at vi sprængte vor Flaade i Luften og derved unddrog Fjenden den. Det er en Mængde forskellige Ting, som har virket ind paa Udlandets Bedømmelse af os, en Bedømmelse, som jeg tror, man fra visse Sider har villet gøre til mere, end hvad der svarer til Virkeligheden. Jeg saa det bl. a., da Formanden for Frihedsraadet i Holland var heroppe, han kendte ikke noget til den danske Modstandsbevægelse; jeg har ogsaa hørt Danske, der er kommet hjem, sige, at vi gør os for store Tanker derom. Men det være nu, hvad det være vil; paa mig virker det imidlertid lidt utiltalende; naar jeg f. Eks. ved en særlig højtidelig Lejlighed forleden hørte en fremtrædende Modstandsmand sige: I Dag er det et Aar siden, vort Fædreland besejrede de fjendtlige Hære. Jeg synes ikke, man har Lov til at sige noget saadant, for det har jo intet med Virkeligheden at gøre.

Men ud fra alle disse forskellige Kendsgerninger burde vi saa ikke have Raad til at give Amnesti? Jeg synes, Retningslinierne for en saadan Amnesti er nogenlunde klare. For det første bør den angaa de Handlinger, med Hensyn til hvilke vi her i Rigsdagen har været i Tvivl om, hvorvidt de var strafbare eller ikke; endvidere de Handlinger, som er blevet straffet, uagtet vi her i Rigsdagen mente, de skulde falde ind under den